

Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018

Samen werken aan veiligheid

gemeente Leek

gemeente Winsum

Colofon

Het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018 is tot stand gekomen in opdracht en door samenwerking van de gemeenten Bedum, Grootegast, De Marne, Leek, Marum, Winsum en Zuidhorn.

Auteurs: Christine Groenewolt, Marean Steentjes

In samenwerking met: Willemien Foekens, Gerrit Havinga, Elsbeth Slager, Harry Mencke, Astrid Steenkamp

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1 Belang van samenwerken	4
2. Huidige veiligheidssituatie	6
2.1 Veilige woon- en leefomgeving.....	6
2.2 Bedrijvigheid en Veiligheid	7
2.3 Evenementenveiligheid	8
2.4 Jeugd en Veiligheid.....	9
2.5 Fysieke Veiligheid.....	10
2.6 Integriteit en veiligheid	11
3. Strategische uitgangspunten.....	13
3.1 Samen werken aan veiligheid	13
3.2 Verantwoordelijkheid nemen.....	13
3.3 Voorkomen is beter dan genezen.....	13
3.4 Inwoners zijn zelfredzaam	13
3.5 Informatie gestuurd werken op grond van bewezen aanpak	14
4. Prioriteiten	15
4.1 Landelijke prioriteiten	15
4.2 Noordelijke prioriteiten	15
4.3 Gemeentelijke Prioriteiten	16
4.3.1 Jeugd en Veiligheid	16
4.3.2 Geweld.....	18
4.3.3 Inbraken en Diefstallen.....	19
4.3.4 Overlast woon- en leefomgeving	21
4.3.5 Verkeersveiligheid.....	21
4.3.6 Evenementenveiligheid	22
5. Organisatie en coördinatie.....	24
5.1 Uitgangspunten samenwerking	24
5.2 Coördinatie Integraal Veiligheidsbeleid.....	24
5.3 Bestuurlijke afstemming.....	24
5.4 Ambtelijke samenwerking.....	24
5.5 Beleidscyclus.....	25
5.6 Financiën.....	25
5.7 Communicatie.....	25
Bijlage 1 Woorden- en afkortingenlijst.....	26

1. Inleiding

Veiligheid is een groot goed, maar lijkt soms ook vanzelfsprekend. Maar helaas is veiligheid niet altijd zo vanzelfsprekend. Vaak merken we pas hoe belangrijk veiligheid is, als het mis gaat. Werken aan veiligheid betekent voortdurend monitoren, bijstellen en verbindingen leggen. Soms actief ingrijpen, maar soms ook een stapje terug kunnen doen. De veiligheid verder versterken betekent investeren in samenwerking op allerlei niveaus en in allerlei verbanden.

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018, het eerste Integraal Veiligheidsbeleid voor de zeven gemeenten. Tot nu toe maakte iedere gemeente haar eigen Integraal Veiligheidsbeleid. Vanaf nu trekken de zeven gemeenten Bedum, Grootegast, De Marne, Leek, Marum, Winsum en Zuidhorn hierin samen op. Het laat onze gemeenschappelijke doelen en prioriteiten zien waarop we de komende vier jaren gaan samenwerken. En het geeft aan waar we samen verbeteringen kunnen en moeten realiseren.

In het beleid vindt u geen uitgewerkte plannen, maar wel op welke terreinen we willen verstevigen en ontwikkelen. Concrete plannen, aanpak en ambities worden uitgewerkt door elke afzonderlijke gemeente in een uitvoeringsprogramma.

Doel Integraal Veiligheidsbeleid

Het doel van het Integraal Veiligheidsbeleid is samenwerken aan meer veiligheid. De gemeenten streven ernaar dat inwoners veilig zijn en zich veilig voelen. Inwoners voelen zich al relatief veilig in de gemeenten. De veiligheid en het veiligheidsgevoel kunnen vergroot worden door de criminaliteit en overlast verder terug te dringen. Dit staat dan ook centraal in dit veiligheidsbeleid.

1.1 Belang van samenwerken

Recente ontwikkelingen maken het logisch en belangrijk om als zeven gemeenten intensiever samen te werken aan veiligheid.

Basisteam Ommelanden-West

Met de overgang naar de Nationale Politie zijn door de politie nieuwe basisteams gevormd. De zeven gemeenten vormen gezamenlijk één basisteam: Basisteam Ommelanden-West. Door samen te werken op het gebied van veiligheid en bij de samenwerking aan te sluiten bij de indeling van het basisteam kunnen de zeven gemeenten een duidelijk en gedeeld geluid te laten horen aan partners als de politie. Ook zorgt samenwerking voor een betere profilering van de belangen van Basisteam Ommelanden-West op het niveau van de regionale eenheid Noord-Nederland.

Meerwaarde van samenwerken

Nu al werken de burgemeesters en beleidsambtenaren Openbare Orde en Veiligheid van de zeven gemeenten op het niveau van Ommelanden-West, op provinciaal niveau en op het niveau van Noord-Nederland veel samen. De aard en de omvang van de problemen verschillen van gemeente tot gemeente. Samenwerken is samen leren. Het betekent het delen van expertise en kennis over een efficiënte aanpak. Ook vragen sommige problemen om een stevige aanpak van de overheid, waarbij de gemeentegrenzen er niet toe mogen doen. We willen problemen verminderen en niet verplaatsen. Een gezamenlijke aanpak kan voorkomen dat problemen zich verplaatsen naar een andere gemeente.

Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Samen kijken we over elkaars grenzen. Het Integraal Veiligheidsbeleid loopt af of is afgelopen in 2015 of 2106 bij de afzonderlijke zeven

gemeenten. Dit is een natuurlijk moment voor een gezamenlijk veiligheidsbeleid. In aansluiting op de raadsperiode, met oog op een eventuele herindeling en gelijk aan de periode van het Regionaal Beleidsplan Veiligheid voor Noord-Nederland is het Integraal Veiligheidsbeleid opgesteld voor de periode van 2015 tot en met 2018. Het veiligheidsbeleid is in samenwerking met de politie en het Openbaar Ministerie tot stand gekomen.

2. Huidige veiligheidssituatie

In hoofdstuk 2 wordt de huidige stand van zaken met betrekking tot de veiligheidssituatie in de gemeenten weergegeven. De onderwerpen worden in hoofdstuk 4 uitgewerkt tot doelstellingen en aanpak.

2.1 Veilige woon- en leefomgeving

De veilige woon- en leefomgeving van inwoners ofwel de veiligheid en leefbaarheid in de wijk, buurt, straat, tussen burens, bij bedrijven en organisaties staan voorop. Bij sociale veiligheid gaat het vooral om criminaliteit, overlast en verloedering. Maar ook fysieke aspecten kunnen verband houden met de sociale veiligheid. Dan gaat het om hoe de openbare ruimte erbij staat en hoe prettig het wonen is in de buurt gegeven die fysieke kwaliteit. Denk hierbij aan de verlichting van achterpaden, zichtlijnen of beschoeiing van groenstroken, aanpak van zwerfvuil en onderhoud van groen. Bij een veilige woon- en leefomgeving gaat het om zaken als overlast en sociale weerbaarheid van buurten maar ook om vergrijpen zoals inbraak en diefstal uit auto's. Veiligheidsthema's binnen deze categorie hangen samen met de fundamentele kwaliteit van wonen in de gemeenten en de ontwikkelingen daarvan.

Hoewel uit diverse onderzoeken blijkt dat inwoners van de zeven gemeenten zich relatief veilig voelen in hun woonomgeving, vragen vooral de thema's sociale kwaliteit, objectieve veiligheid en veelvoorkomende criminaliteit de aandacht. Naar verwachting nemen de overlast door personen die psychisch hulpbehoevend zijn, de onveiligheid voor kwetsbare personen die zelfstandig wonen en de nazorg voor ex-gedetineerden en gedetineerden die hun straf thuis uitzitten, toe. Om niet alleen de veiligheid, maar ook het gevoel van veiligheid te kunnen vergroten, willen de zeven gemeenten meer inzicht krijgen in dit veiligheidsgevoel. High Impact Crimes (HIC), met name woninginbraken en geweld vragen de nodige aandacht, evenals inbraken in schuurtjes en bijgebouwen.

Woninginbraken

Elke dag vinden er in Noord-Nederland 14 woninginbraken plaats. Jaarlijks gaat het om bijna 6.700 woninginbraken. Ondanks een relatief hoog oplossingspercentage van 12% in 2013, neemt het aantal inbraken in Noord-Nederland toe. De vermindering van het aantal woninginbraken heeft prioriteit, zowel landelijk als regionaal. Onder het motto 'Stop woninginbraken samen' wordt de aanpak van woninginbraken in Noord-Nederland geïntensiveerd met als doelstelling om het aantal woninginbraken in Noord-Nederland in de periode van 2015 tot en met 2018 onder de 5500 te brengen. Binnen het basisteam Ommelanden-West blijft het aantal woninginbraken in de gemeente Bedum relatief stabiel, maar laten de gemeenten Grootegast en Winsum een duidelijke stijging van het aantal woninginbraken zien. In de gemeenten De Marne, Leek, Marum en Zuidhorn is het aantal woninginbraken daarentegen gedaald. Met inbraken gaat een enorme impact gepaard. Elke inbraak is er één te veel.

Verwarde of gestoorde personen

De gemeente krijgt in het kader van de decentralisaties, de transities Jeugdzorg, de AWBZ en de Participatiewet, een grote verantwoordelijkheid voor de zorg van haar inwoners. Bij een deel daarvan is niet alleen zorg nodig, maar is tevens de veiligheid in het geding. Bijvoorbeeld bij de toewijzing vanuit het gedwongen kader en situaties, waarin sprake is van criminele activiteiten, relationeel geweld of kindermishandeling. Deze problematiek vraagt om een integrale aanpak vanuit de gemeenten, waarbij in het bijzonder aandacht is voor ouderen die langer zelfstandig wonen en verwarde of gestoorde personen.

Ouderen

Ouderen blijven steeds langer zelfstandig wonen. Zij vormen daardoor een kwetsbare groep om slachtoffer te worden van criminaliteit als straatroven, woningovervallen, babbeltucs en inbraken. De groep ouderen neemt binnen de zeven gemeenten de komende jaren toe. Verder is vanuit de politiecijfers te zien dat in alle gemeenten binnen het basisteam de overlast van personen met psychiatrische problematiek of stoornis de afgelopen jaren is toegenomen. Een aantal van die meldingen kwam van cliënten uit zorginstellingen. Mogelijk wordt deze toename veroorzaakt door de bezuinigingen bij verschillende hulpverleningsinstanties. Daarnaast is de hulpverlening bijna altijd aangewezen op het feit dat hulpverlening of zorg op basis van vrijwilligheid moet worden verleend.

Meldingen overlast

Het aantal overlastmeldingen in de gemeenten stijgt. De politie krijgt veel meldingen binnen van overlast waar de politie zelf weinig mee kan, bijvoorbeeld omdat sprake is van psychiatrische of sociale problematiek. Opvallend vaak gaat het om mensen die heel veel overlast veroorzaken. Een persoons- of systeemgerichte, integrale benadering is dan van belang. De toename van ernstige overlastgevers lijkt mede door het gebruik van alcohol en drugs te groeien.

Geweld

Sinds januari 2015 vormt het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) samen met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) het nieuwe meld- en adviespunt Veilig Thuis Groningen. De politie geeft dagelijks de meldingen van huiselijk geweld uit de gehele provincie Groningen door aan Veilig Thuis Groningen. Veilig Thuis beoordeelt de meldingen en codeert deze op basis van maatschappelijke klasse. Vervolgens wordt gekeken naar recidive en de aanwezigheid van kinderen.

Het aantal geweldsdelicten is in 2014 in de gemeenten Bedum, Grootegast, Leek, Winsum en Zuidhorn gedaald. Alleen in de gemeenten De Marne en Marum is het aantal geweldsdelicten toegenomen. De zeven gemeenten hebben in 2014 zeven huisverboden opgelegd, waarvan zes zijn verlengd. Daarmee laten de gemeenten een lichte daling zien ten opzichte van 2013 en 2012 met respectievelijk 10 en 11 huisverboden. Het SHG heeft in 2014 in totaal 236 meldingen ontvangen welke niet geleid hebben tot een huisverbod maar wel zijn doorgeleid naar het reguliere hulpverleningstraject. Ondanks een relatief laag aantal huisverboden en een daling van geweld in het gebied van de gemeenten van Basisteam Ommelanden West, blijft inzet nodig om geweld in verschillende vormen verder terug te dringen.

2.2 Bedrijvigheid en Veiligheid

Het veiligheidsveld Bedrijvigheid en Veiligheid gaat over de sociale veiligheid rond recreatieve en economische voorzieningen zoals winkelcentra, bedrijventerreinen, evenementen en uitgaansgelegenheden. Het gaat hierbij om de aanpak van sociale veiligheid, zoals winkeldiefstal, bedrijfsinbraak en uitgaansgeweld. Het is niet alleen de thuissituatie die veilig moet zijn. Op het gebied van bedrijvigheid wordt in de gemeenten relatief weinig overlast en onveiligheid ervaren. Dit blijkt ook uit de cijfers van de politie waaruit blijkt dat het maximum aantal diefstallen en inbraken in 2014 lag op 20.

Winkelcentra

In de zeven gemeenten zijn diverse winkelgebieden. Qua grootte variëren de winkelgebieden sterk. Van één winkelconcentratie in de grootste dorpskern met losse winkels als een buurtsuper in de omliggende dorpen, meerdere winkelgebieden in een grote kern tot een meer stedelijk karakter van winkelvoorzieningen. In de meeste gemeenten zijn de winkeliers in de plaatselijke middenstand verenigd. Samenwerking van de middenstand vindt plaats op bijvoorbeeld het gebied van winkeltijden en gezamenlijke acties. Trends zijn de terugloop van de omzet op de koopavonden en

een toename van openstellingen op zondag. In de gemeenten levert dit een uiteenlopend beeld op: van altijd open op zondag, af en toe open op zondag, tot geen zondag openstelling.

Binnen het Basisteam Ommelanden West lijkt de jaarlijkse geleden schade door criminaliteit en onveiligheid in zijn algemeenheid beperkt te zijn. Bij de gemeenten Leek en Marum is het aantal winkeldiefstallen in 2014 flink toegenomen. Deze stijging is te verklaren doordat de politie de aangiftebereidheid onder winkeliers in deze gemeenten heeft gestimuleerd. In Bedum en Grootegast is het aantal winkeldiefstallen afgenomen. In Winsum en De Marne is het aantal winkeldiefstallen nihil. De vraag is of het aantal geregistreerde winkeldiefstallen het daadwerkelijk aantal winkeldiefstallen laat zien. Mogelijk speelt een lage aangiftebereidheid in alle gemeenten een rol. Het doen van aangifte neemt mogelijk (te) veel tijd in beslag in relatie tot het geringe vermiste bedrag.

2.3 Evenementenveiligheid

Evenementen hebben vaak de functie van ontmoetingsplek en bieden veel gezelligheid en vertier. Zij kunnen echter ook overlastproblemen met zich meebrengen, zoals geluidsoverlast, vernielingen, overmatig alcohol- en drugsgebruik en/of openbare orde overlast.

De Veiligheidsregio Groningen heeft op basis van de landelijke Handreiking Evenementenbeleid de Leidraad Regionaal Evenementenbeleid vastgesteld. Voor een groot deel sluit de leidraad aan bij het lokale evenementenbeleid van de gemeenten. De leidraad vraagt echter een zwaar proces voor kleine evenementen als een rommelmarkt of buurtbarbecue, die binnen Basisteam Ommelanden-West verhoudingsgewijs veel voorkomen. Een klein evenement wordt hierbij al gauw een risico-evenement. Dan ligt bureaucratisering op de loer en dat stimuleert de inzet van in de meeste gevallen vrijwilligers niet. Minimaal alle risicovolle evenementen worden voor advies voorgelegd aan de Veiligheidsregio Groningen.

Recente gebeurtenissen laten zien dat ook in kleine, relatief rustige gemeenten grote incidenten kunnen ontstaan. In het verlengde hiervan en in aansluiting op de noordelijke prioriteit krijgt evenementenveiligheid ook binnen het Basisteam Ommelanden-West extra aandacht. Evenementen met een grote toestroom van publiek hebben vaak een behoorlijke impact op de kernen waar deze evenementen plaatsvinden. De gemeenten van Basisteam Ommelanden-West kennen veel kleine(re) kernen met naar verhouding vaak smalle(re) straten en relatief weinig inwoners. Vergunningaanvragen voor jaarlijks terugkerende evenementen en indien van toepassing afgegeven vergunningen voor meerdere jaren worden opnieuw tegen het licht gehouden. Dit om te voorkomen dat een evenement dat zich in de tijd heeft ontwikkeld tot een groter evenement onder dezelfde vergunningsvoorwaarden vergund blijft, terwijl het toegenomen aantal bezoekers of activiteiten vraagt om meer of andere vergunningsvoorwaarden. Dit vraagt om een frisse kijk en alertheid bij het verlenen van vergunningen.

De organisatoren zijn primair verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid van de bezoekers op evenemententerreinen en moeten zorgen voor het naleven van de vergunningsvoorwaarden. De gemeenten controleren of de organiserende partij zich houdt aan de gestelde voorwaarden.

De gemeenten hebben een handhavingsprotocol en geven hieraan uitvoering in nauwe samenwerking met de politie, BOA's, de brandweer en andere betrokken diensten, ieder vanuit zijn eigen toezichthoudende en handhavende bevoegdheden.

2.4 Jeugd en Veiligheid

Binnen het veiligheidsveld Jeugd en Veiligheid vallen de gebruikelijke veiligheidsthema's in relatie tot jeugd zoals jeugdoverlast, jeugd in relatie tot alcohol en drugs en individuele probleemjongeren. Hoewel dit onderwerp bewust is afgezonderd van het eerste veiligheidsveld Veilige woon- en leefomgeving, is er wel een sprake van een sterke wisselwerking tussen deze twee veiligheidsvelden. Jeugdgroepen worden onder regie van gemeenten aangepakt vanuit het uitgangspunt: één groep, één plan. Bij criminele groepen heeft het OM de regie op de opsporing. De veiligheidshuizen hebben een ondersteunende rol in de aanpak.

Jeugdoverlast

De meest genoemde reden voor onveiligheidsgevoelens is overlast van rondhangende jeugd. Ontmoetingsplaatsen voor jongeren geven regelmatig aanleiding tot klachten en worden als overlastgevend ervaren. Zelfs zonder dat er sprake is van strafbare gedragingen.

Andere verschijningsvormen van overlast bestaan uit drank- en/of drugsgebruik, vandalisme, geluidsoverlast, het achterlaten van afval en brandstichting. Ook het gooien van (illegaal) zwaar vuurwerk in de aanloop naar de oudejaarsviering vormt een bron van overlast. Met name het alcoholgebruik onder jongeren is zorgelijk, doordat jongeren steeds jonger en steeds meer gaan drinken. Naast vormen van overlast heeft dit ook negatieve gevolgen voor de gezondheid.

De meeste ouders tolereren het drankgebruik. Overmatig alcoholgebruik kan echter leiden tot blijvende hersenschade, vernielingen, geweld en ongevallen en op termijn tot verslaving, andere ziektes en arbeidsverzuim. Dit leidt tot hoge maatschappelijke kosten. De veelheid aan organisaties en personen die betrokken zijn bij de jeugd, maakt het noodzakelijk dat er goede afstemming en samenwerking plaatsvindt om te voorkomen dat jongeren tussen wal en schip raken.

Uit de cijfers van de politie blijkt dat het aantal meldingen jeugdoverlast in de gemeenten Zuidhorn, Bedum, De Marne en Leek in de jaren 2013-2014 is toegenomen. Daarentegen zijn in de gemeenten Grootegast, Marum en Winsum het aantal meldingen van jongerenoverlast gedaald. Ondanks deze verschillende cijfers, onderkennen de gemeenten gezamenlijk het belang van Jeugd en Veiligheid. De gemeenten richten zich in de jeugdaanpak op de bestrijding van jeugdoverlast, het voorkomen van criminele carrières en het voorkomen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.

Horeca

De gemeenten in Ommelanden-West kennen een klein aantal uitgaansgelegenheden met een gevarieerd aanbod van horeca en evenementen. Bezoekers van horecagelegenheden en evenementen kunnen, vaak onder invloed van alcohol, agressief reageren. Dit kan een belasting voor de omgeving opleveren in de vorm van openbare dronkenschap, vandalisme, agressief gedrag en verkeeroverlast. Deze vormen van uitgaansgeweld worden als een probleem ervaren. Het heeft een grote impact op eventuele slachtoffers en op de bezoekers van de uitgaansgelegenheid. Uitgaansgeweld speelt vooral op vrijdag en zaterdag, na middernacht, in de omgeving van een uitgaansgelegenheid of op de route van en naar de uitgaansgelegenheid.

In Leek waren begin 2014 veel meldingen van overlast en geweld gerelateerd aan het uitgaan in het centrum. In maart 2014 heeft een effectieve interventie plaatsgevonden en zijn een aantal jeugdigen aangehouden.

Alcohol en drugs

Het alcohol- en drugsgebruik onder jeugd is een punt van zorg en aandacht voor alle gemeenten. De Drank- en Horecawet is begin 2013 en 2014 voor gemeenten ingrijpend gewijzigd. De gemeenten

hebben aanzienlijk meer bevoegdheden gekregen om zelf regels op te stellen en de naleving te handhaven. Dit raakt verschillende beleidsterreinen zoals het gezondheidsbeleid, de openbare orde en veiligheid en de handhaving. Om op een goede manier invulling te geven aan de doelen van de wet is een integrale benadering vanuit deze beleidsvelden noodzakelijk. De gemeenten hebben een Preventie- en handavingsplan Alcohol vastgesteld. Verder blijkt uit de politierapportage van 2014 dat in de zeven gemeenten een toename is te zien rondom drugs- en drankoverlast.

Illegale horeca, hokken en ketens

Illegale horeca, waaronder hokken en keten, is een landelijk bekend probleem. Hiervoor geldt dat er geen toezicht is van een (horeca-)ondernemer, waardoor de veiligheid van bezoekers niet gewaarborgd kan worden en dat de risico op verstoring van de openbare orde groot kan zijn. Binnen de gemeenten in Ommelanden-West komt dit weinig voor. Volgens de politie heeft dit te maken met het feit dat de keten(s) op eigen terrein staan en er enig toezicht is van ouders.

2.5 Fysieke Veiligheid

Binnen de thema's Brandveiligheid, Crisisbeheersing en Externe veiligheid worden geen bijzonderheden geconstateerd die om een ander beleid vragen. In de voorbereiding op de crisisbeheersing is de focus vooral komen te liggen op de vorming van de Veiligheidsregio Groningen en de regionalisering van de Brandweezorg en Bevolkingszorg. Waar bij de voorbereidingen op rampen en crises de nadruk vooral lag op de worst case scenario's bij crises met een fysieke component, is de afgelopen jaren steeds meer aandacht gekomen voor de sociaal maatschappelijke effecten van rampen en crises.

Brandveiligheid

Alle brandweerkorpsen in de provincie en hun medewerkers zijn samengegaan in één regionaal korps en maken sinds 1 januari 2014 deel uit van de organisatie Veiligheidsregio Groningen. De 40 brandweerposten in de regio staan elk moment paraat om branden en ongevallen te bestrijden. Alle zeven gemeenten hebben vrijwilligersorganisaties met een professionele aansturing en ondersteuning vanuit de Veiligheidsregio.

De brandweezorg op een adequaat niveau houden is een uitgangspunt van de Veiligheidsregio Groningen. We doen dit onder andere door meer risicogestuurd te gaan werken - meer winst zoeken in voorkant veiligheidsketen-, door burgers bewust te maken van de brandveiligheid in de eigen omgeving en door onderzoek te doen naar mogelijke alternatieve bestrijdingstechnieken en tactieken.

Crisisbeheersing

In 2014 zijn met het netwerkteam van de Gemeentelijke Kolom Groningen en (Team) Bevolkingszorg de voorbereidingen op een eventuele ramp of crisis en de organisatie tijdens een ramp of crisis geregionaliseerd. Waarbij gemeenten verantwoordelijk zijn en blijven voor wat betreft Bevolkingszorg. De crisisbeheersing is daarmee zowel op regionaal als lokaal niveau volop in ontwikkeling. Bij de gemeenten ligt het accent op het leggen van de verbinding tussen de gemeenten, de Veiligheidsregio Groningen en de Gemeentelijke Kolom Groningen. Gemeenten investeren actief in het versterken van het onderdeel Bevolkingszorg in zijn algemeenheid, maar ook specifiek als het gaat om het invullen van vacatures in het Team Bevolkingszorg en de lokale functies. Ook blijven de gemeenten investeren op lokale taken rondom bijvoorbeeld het Gemeentelijk Beleidsteam en de Nafase waarvoor de gemeenten lokaal verantwoordelijk zijn en blijven.

Verkeersveiligheid

In woonbuurten vragen bewoners vaak om aandacht voor de verkeersveiligheid. Tegelijkertijd zijn het vaak de bewoners zelf die in de woonwijken verantwoordelijk zijn voor verkeersgevaarlijke situaties en verkeersoverlast. Verkeersveiligheid is een thema die vanuit de gemeenten extra aandacht vraagt. Onder verkeersveiligheid vallen ook de aanpak van fout gestalde fietsen, het markeren van schoolzones en de aanpak van parkeeroverlast.

Opkomsttijden

Basisteam Ommelanden West kenmerkt zich door een relatief groot grondoppervlakte. In sommige delen van het buitengebied is het hierdoor moeilijk om de genormeerde opkomsttijd te halen. In gemeente De Marne is in 2014 een opkomsttijd van 35% gerealiseerd. De politie heeft aandacht voor deze opkomsttijden en streeft ernaar om deze te verbeteren. De opkomsttijden kunnen als lokale prioriteit verder uitgewerkt worden in het uitvoeringsprogramma.

Aardbevingen

De laatste jaren zijn enkele gemeenten binnen het Basisteam Ommelanden-West getroffen door aardbevingen als gevolg van de gaswinning. Bij de problematiek rondom aardbevingen zijn naast de lokale overheid ook de landelijke overheid en de NAM nauw betrokken. Het effect op het woon- en leefklimaat van onze inwoners zal op de korte en middellange termijn groot zijn. Met name daar waar in het kader van het aardbevingsbestendig maken van gebouwen ingrijpende maatregelen nodig zijn zoals bijvoorbeeld het tijdelijk betrekken van andere woonruimte. Het effect op het woon- en leefklimaat voor onze inwoners op de lange termijn is op het moment van opstellen van dit veiligheidsbeleid nog niet duidelijk. We volgen de nog uit te voeren onderzoeken kritisch en nauwlettend. Voor wat betreft de hulpverlening wordt intensief samengewerkt met de Veiligheidsregio Groningen. De Veiligheidsregio is voorbereid op aardbevingen en ontwikkelt en actualiseert scenario's van aardbevingen. Ook is er aandacht voor de wijze van hulpverlening en worden inwoners voorbereid op een mogelijke scenario van een zware aardbeving. Wij beoordelen en monitoren de mogelijke gevolgen van het gaswinningbesluit op bestaande en nieuwe bebouwing. De eventueel lokale aanpak op het gebied van aardbevingen wordt verder uitgewerkt in het lokale uitvoeringsprogramma.

2.6 Integriteit en veiligheid

Het veiligheidsveld integriteit en veiligheid gaat over thema's als polarisatie en radicalisering, georganiseerde criminaliteit, Veilige Publieke Taak en Mensenhandel. Binnen dit thema doen zich bij de zeven gemeenten weinig incidenten voor. Uitzondering hierop is het thema georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit waaronder bijvoorbeeld de aanpak van OMG's (Outlaw Motor Gang) valt. In het huidige beleid ligt de focus binnen dit thema op een casusgerichte aanpak. Lokale inzet op bewustwording, signalering en het opwerpen van drempels zijn organisatiebreed van belang. Het Damoclesbeleid, BIBOB-beleid, de casusaanpak en ondersteuning door het RIEC-Noord, zijn in verschillende gemeenten inmiddels effectief ingezet in relatie tot dit thema. Ook de ontwikkelingen rondom Jihadisme worden gevolgd omdat deze in de toekomst van invloed kunnen zijn op de lokale veiligheidssituaties.

Radicalisering en polarisatie

De recente ontwikkelingen maken duidelijk welke dreiging er uitgaat van de binnenlandse jihadistische bewegingen. Polarisation en radicalisering hebben dan ook landelijke prioriteit. Deze vorm van misdaad kan effectief worden bestreden met een strafrechtelijke, fiscale of bestuurlijke aanpak. Of een combinatie daarvan. Een effectieve aanpak vereist daarom een georganiseerde overheid (politie, OM, gemeente, Belastingdienst) die gezamenlijk alles inzetten om de georganiseerde of ondermijnende criminaliteit tegen te werken.

De gemeentelijke aandacht voor dit thema is voor een belangrijk deel volgend op de informatie die de politie heeft en richt zich verder in algemene zin op stroomlijning van het opvangen van signalen, het stimuleren van dialoog rond waargenomen problemen en het maken of actualiseren van sociaal calamiteitenplannen. Aandacht voor dit thema is een reguliere taak: deze werkwijze wordt gecontinueerd. Radicalisering en polarisatie zijn de komende vier jaren geen prioriteit voor de zeven gemeenten.

Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit

Georganiseerde of ondermijnende criminaliteit zorgt naast onveiligheid en overlast bij inwoners ook voor een ondermijning van de samenleving. Criminele groeperingen maken gebruik van dezelfde economische en juridische infrastructuur die ook de legale economie faciliteert. Hierdoor ontstaat verwevenheid tussen de onder- en bovenwereld. Georganiseerde criminaliteit kan zich ook manifesteren in de publieke ruimte door intimidatie, geweld en de verwerving van machtsposities. Er is vaak sprake van beroepscriminelen en faciliteerders die een (sleutel)rol spelen in samenwerkingsverbanden en netwerken die in toenemende mate vluchtig van karakter zijn. Zij zijn niet zelden actief op verschillende criminele markten. Strikt onderscheid tussen criminele thema's is daarom niet te maken. Binnen de geïntegreerde aanpak van ondermijnende criminaliteit ligt het accent op de gestelde regionale prioriteiten en op de in het Nationaal Dreigingsbeeld gesignaleerde dreigingen: drugscriminaliteit (drugshandel en hennepteelt), witwassen/vastgoed, mensenhandel, fraude, milieucriminaliteit en motorbendes (OMG's).

Veilige Publieke Taak (VPT)

Werknemers met een publieke taak kunnen te maken krijgen met agressie en geweld tijdens de uitvoering van hun werkzaamheden. Dat geldt voor gemeenteambtenaren, maar ook voor de organisaties met een publieke taak in deze gemeenten. Agressie en geweld kunnen niet alleen grote persoonlijke gevolgen hebben voor medewerkers en politieke ambtsdragers, maar ook voor een goede uitoefening van hun taak.

Het aantal incidenten met betrekking tot geweld tegen medewerkers in de publieke sector inclusief geweld tegen politieambtenaren, kwamen in de gemeenten Bedum, De Marne, Grootegast, Marum, Winsum en Zuidhorn niet tot nauwelijks voor. De politierapportage van 2014 laat voor de gemeente Leek in totaal 33 registraties van gevallen van VPT zien.

Mensenhandel

In 2011 hebben de Groningse gemeenten en ketenpartners het Convenant ketenaanpak mensenhandel ondertekend met als doel een gezamenlijke aanpak van mensenhandel. Gemeenten kunnen signalen over mogelijke mensenhandel zoals prostitutie, illegale bewoning, uitbuiting van arbeiders melden bij de ketenregisseur Mensenhandel, werkzaam bij het Veiligheidshuis. De ketenregisseur Mensenhandel pakt het signaal op, doet verder onderzoek en organiseert een integraal casusoverleg om eventuele maatregelen op het gebied van zorg en hulpverlening in te zetten. De ketenregisseur brengt vervolgens advies uit aan de gemeente. De gemeente beslist over het ondernemen van eventuele acties. Aandacht voor het thema Mensenhandel is daarmee voldoende geborgd binnen de reguliere afspraken. De gemeenten van Ommelanden-West leveren een bijdrage aan de provinciale ketenaanpak mensenhandel. Mensenhandel heeft de komende vier jaren geen extra prioriteit voor de zeven gemeenten.

3. Strategische uitgangspunten

Het Integraal Veiligheidsbeleid is gericht op het bereiken van:

- minder criminaliteit
- minder (jeugd)overlast
- verhoogd veiligheidsgevoel van inwoners
- bereiken en houden van een acceptabel niveau van fysieke veiligheidsrisico.

Om onze gezamenlijke ambities op de prioriteiten te bereiken en om tot een optimale effectiviteit van onze aanpak te komen is een aantal strategische uitgangspunten geformuleerd. Deze strategische uitgangspunten laten zien hoe en vanuit welk perspectief we met de veiligheidsvraagstukken omgaan. De uitgangspunten vormen de basis op grond waarvan we ons gezamenlijke beleid in de komende jaren willen ontwikkelen.

Onze strategische uitgangspunten zijn:

- samen werken aan veiligheid
- verantwoordelijkheid nemen
- voorkomen is beter dan genezen
- inwoners zijn zelfredzaam
- informatiegestuurd werken op grond van bewezen aanpak

3.1 Samen werken aan veiligheid

Aan veiligheid werk je samen. Samenwerken binnen de gemeenten. Samenwerken met gemeenten. Maar ook samenwerken met al onze partners in veiligheid, maatschappelijke organisaties, onze inwoners en ondernemers. Samenwerken is een randvoorwaarde voor succes. Door samen te werken worden problemen vanuit verschillende invalshoeken benaderd. De samenwerking tussen veiligheid en andere beleidsvelden als bijvoorbeeld zorg is cruciaal voor het bereiken van een optimale veiligheid.

3.2 Verantwoordelijkheid nemen

We nemen onze verantwoordelijkheid. We geven goed invulling aan onze eigen rol als overheid en pakken waar mogelijk onze regierol op. Waar mogelijk zetten we onze veiligheidsinstrumenten in, met een intensiteit die past bij de problematiek. We richten ons op de benodigde infrastructuur voor samenwerking met onze partners, inwoners en ondernemers door de juiste samenwerkings- en participatievormen te implementeren. Hiermee bewaken we als gemeenten de achterkant en organiseren we het speelveld voor het gezamenlijk optrekken.

3.3 Voorkomen is beter dan genezen

Voorkomen is beter dan genezen. Een preventieve aanpak heeft de voorkeur boven een repressieve aanpak. Hoewel het nemen van repressieve maatregelen altijd nodig zal blijven. Met een goed beleid kunnen veel veiligheidsproblemen tijdig worden gesignaleerd en zo mogelijk, worden voorkomen.

3.4 Inwoners zijn zelfredzaam

Inwoners zijn zelfredzaam. We betrekken onze inwoners en spreken ze aan op het nemen van hun eigen verantwoordelijkheid. Inwoners kunnen zelf veel veiligheidsproblemen oplossen of zelfs voorkomen. Door inwoners te betrekken bij de aanpak van veiligheidsvraagstukken worden signalen

opgevangen die ertoe doen om problemen beter te begrijpen. Door inwoners te betrekken bij de aanpak van (on)veiligheid in de gemeenten ontstaat gemeenschapszin rond zaken die inwoners zelf graag in hun buurt of dorp willen aanpakken.

3.5 Informatie gestuurd werken op grond van bewezen aanpak

Tactische keuzes in onze aanpak worden gemaakt op grond van het verzamelen en analyseren van informatie waarbij gebruik gemaakt wordt van kennis over de (verwachte) effectiviteit van maatregelen. Informatiegestuurd werken betekent bijvoorbeeld dat we informatie van de gemeente en de politie combineren om zo bijvoorbeeld meer inzicht te verkrijgen in patronen van inbraken en sneller gerichte acties te kunnen ondernemen. Concreet betekent dit dat we onze verwachtingen ten aanzien van interventies duidelijk formuleren, we waar mogelijk ruimte nemen om te experimenteren en dat we goed monitoren hoe interventies in de praktijk uitpakken.

4. Prioriteiten

Voordat we in dit hoofdstuk ingaan op de gemeentelijke prioriteiten, worden eerst de landelijke prioriteiten van de nationale politie en de prioriteiten van de politie eenheid Noord-Nederland benoemd.

4.1 Landelijke prioriteiten

Het benoemen van landelijke prioriteiten geeft meerwaarde bij grensoverschrijdende problemen, als lokaal de kennis ontoereikend is of als problemen alleen in samenwerking tussen regio's kunnen worden opgelost. Denk hierbij aan problemen als cybercrime, criminele samenwerkingsverbanden en criminele jeugdbendes.

De landelijke veiligheidsagenda bevat een vijftal thema's:

1. aanpak ondermijnende criminaliteit
2. cybercrime
3. horizontale fraude
4. kinderporno
5. High Impact Crimes

De High Impact Crimes (HIC) en ondermijnende criminaliteit komen terug in de Noordelijke prioriteiten en ook in voorliggende veiligheidsbeleid in paragraaf 2.6. De thema's cybercrime, fraude en kinderporno komen bij de zeven gemeenten niet of nauwelijks en krijgen daarmee geen lokale prioriteit. Deze thema's hebben wel landelijke prioriteit. Dit biedt de zeven gemeenten het voordeel dat landelijk expertise wordt ontwikkeld en inzet wordt gepleegd. Mocht zich bij één of meerdere gemeenten een situatie voordoen op het gebied van cybercrime, fraude of bijvoorbeeld kinderporno, dan kan gebruik gemaakt worden van deze landelijke kennis. Voor een deel zijn de landelijke prioriteiten primair van het Openbaar Ministerie en de politie. De afspraken in de gemeenschappelijke veiligheidsagenda worden voor Noord-Nederland nader uitgewerkt en waar nodig doorvertaald naar een aanpak voor de zeven gemeenten van Basisteam Ommelanden West.

Doelstelling

De ambitie van de gemeenten op basis van de gemeenschappelijke veiligheidsagenda is het volgen van ontwikkelingen op de landelijke prioriteiten, inzet van de landelijke expertise, waar nodig doorvertalen naar een lokale aanpak en bijdragen daar waar samenwerking op regionaal of landelijk niveau problemen kan oplossen.

4.2 Noordelijke prioriteiten

Onveiligheid trekt zich weinig aan van gemeentegrenzen. Veel lokale problemen strekken zich ook uit tot (ver) buiten de gemeente. Door op deze gezamenlijke prioriteiten verregaand samen op te trekken, ontstaat een grotere effectiviteit van de aanpak. Dit gegeven vormt het uitgangspunt voor Regionaal Beleidsplan Noord-Nederland.

In december 2014 is het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord-Nederland vastgesteld. Dit regionaal beleidsplan staat voor de samenwerking tussen 59 gemeenten in Groningen, Friesland en Drenthe, de politie en het Openbaar Ministerie in Noord-Nederland. De samenwerking richt zich op de aanpak van veiligheidsproblemen die grensoverschrijdend zijn en/of door gemeenten en veiligheidspartners breed ervaren worden. De kracht van het regionaal beleidsplan is, dat daar waar raakvlakken zijn, we in het Noorden gezamenlijk optrekken. Efficiënt en effectief. Uiteraard altijd met aandacht en respect voor de specifieke, lokale verantwoordelijkheden en problemen.

Prioriteiten in Noord-Nederland

De vijf gemeenschappelijke prioriteiten voor Noord-Nederland voor de periode van 2015-2018 zijn:

- Jeugd en Veiligheid
- Geweld
- Woninginbraken
- Grootschalige incidenten en evenementen
- Georganiseerde criminaliteit

Behoudens de georganiseerde criminaliteit kan bij deze prioriteiten de conclusie worden getrokken dat overmatig alcohol- en/of drugsgebruik vaak de basis vormt van veiligheids- en gezondheidsproblemen. Ook overlastmeldingen, waarachter een bredere sociale problematiek schuilgaat, vragen mogelijk meer gezamenlijke aandacht. Reden om de aanpak van beide prioriteiten mee te nemen in de noordelijke samenwerking en door te vertalen naar een meer lokale aanpak voor de gemeenten.

Noordelijke thema's als aanvulling op lokale thema's

De Noordelijke prioriteiten komen niet in de plaats van de prioriteiten van de zeven gemeenten. Wat regionaal kan, doen we regionaal. Maar wat regionaal niet kan of lokaal moet, doen we lokaal. De Noordelijke thema's zijn thema's die extra aandacht vragen en waarop we winst willen boeken door samen te werken. Daarbij telt niet alleen de inspanning, maar vooral het resultaat. Het resultaat moet voelbaar zijn voor ouders, herkenbaar voor slachtoffers en merkbaar voor de samenleving.

Doelstelling

De gemeenten volgen de ontwikkelingen op de noordelijke prioriteiten, maken waar nodig gebruik van de noordelijke expertise, dragen bij daar waar samenwerking op regionaal niveau problemen kan oplossen en vertalen waar nodig door naar een lokale aanpak.

4.3 Gemeentelijke Prioriteiten

Wij volgen de noordelijke prioriteiten uit het Regionaal Beleidsplan Noord-Nederland 2015-2018 en stellen daarnaast onze eigen lokale prioriteiten. Paragraaf 4.3 beschrijft deze gemeentelijke prioriteiten. Ook wordt de aanpak op hoofdlijnen beschreven. De prioriteiten zijn niet statisch. Uiteraard wordt op incidenten en urgente vraagstukken gereageerd en worden wettelijke taken naast de gemeentelijke prioriteiten uitgevoerd. De komende vier jaren gaat binnen de gemeenten van het basisteam Ommelanden-West de aandacht uit naar de volgende prioriteiten:

- Jeugd en Veiligheid
- Geweld
- Inbraken en Diefstallen
- Overlast woon- en leefomgeving
- Verkeersveiligheid
- Evenementenveiligheid

4.3.1 Jeugd en Veiligheid

De jeugd is onze toekomst. Daarom willen we als gemeenten in de jeugd investeren. Of het nu om een ouder of een professional gaat, allemaal hebben we vanuit onze eigen rol een verantwoordelijkheid naar de jeugd. Veilig opgroeien is een voorwaarde om goed tot ontwikkeling te komen.

Met het grootste deel van de jeugd in Ommelanden-West gaat het goed. Toch geven de gemeenten van Basisteam Ommelanden-West de komende vier jaren prioriteit aan het thema Jeugd en

Veiligheid en daarmee aan de aanpak van jeugdoverlast. Niet omdat er zorgelijke ontwikkelingen zijn, maar vanwege waar elke overlastmelding voor staat: de impact van asociaal gedrag kan groot zijn. En daarnaast gaat het vaak om jonge kinderen die zonder tegenreactie op hun gedrag wellicht steeds verder doorgroeien in hun asociale houding, mogelijk zelfs tot crimineel gedrag aan toe. Bij de aanpak van problematische jeugdgroepen zijn veel partijen betrokken. Door de decentralisatie van de jeugdzorg zal het realiseren van een nauwe aansluiting tussen de zorg- en de veiligheidsketen en een intensieve samenwerking nog meer aandacht vergen.

Aanpak 2015-2018

- *Regie bij gemeenten:*
indien nodig, voeren de gemeenten de regie op de aanpak van problematische jeugd of jeugdgroepen. Het OM voert de regie over de strafrechtelijke aanpak van criminele jeugdgroepen;
- *Probleem- en persoonsgerichte aanpak:*
samen met onder andere de politie, het OM, het Veiligheidshuis en andere partners maken gemeenten, indien nodig, een analyse om probleemgericht en persoonsgericht effectieve interventies in te kunnen zetten. Deze aanpak moet aansluiten bij de gezinsgerichte aanpak vanuit de zorg. Ook geldt dat de samenwerkingspartners op het gebied van zorg, drang en dwang een sluitende keten vormen en nauw wordt samengewerkt met bijvoorbeeld ouders, bewoners, scholen, welzijnsinstellingen, ondernemers.
- *Actief contact jeugd:*
het zoeken van contact en in contact blijven met de jeugd. Inventariseren waar de behoeftes van de jeugd liggen en waar mogelijk inspelen op de behoeftes in samenwerking met onder andere het Jongerenwerk;
- *Inzet op overlastlocaties:*
er wordt samen met de politie, de Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) en het Jongerenwerk al dan niet projectmatig, ingezet op overlastlocaties. Overlastlocaties, al dan niet veroorzaakt door uitgaan, worden in elk geval meegenomen in de surveillances. Waar mogelijk worden ook de ouders betrokken bij de oplossing van de overlast. Jongeren die overlast veroorzaken worden doorverwezen naar HALT;
- *Achter de voordeur:*
een specifiek aandachtspunt voor de komende jaren is het meer en beter achter de voordeur komen bij gezinnen met multi problematiek;
- *Verbeteren informatiepositie:*
meer inzicht krijgen op drugsproblematiek door de informatiepositie te verbeteren, in samenwerking met de politie en afhankelijk van de situatie Verslavingszorg Noord-Nederland;
- *Terugdringen alcoholgebruik onder de 18:*
de Preventie- en Handavingsplannen Alcohol spelen in op de aanpak van alcoholgebruik onder jongeren onder de 18. Bij horecagelegenheden, para commerciële instellingen als sportclubs en jeugdsozen en bij evenementen vinden inspecties plaats door een Drank en Horeca BOA;
- *Voorlichting middelengebruik:*
Het geven van voorlichting over het gebruik van middelen als alcohol en drugs in het onderwijs;
- *Inzetten op Damoclesbeleid:*
uitgangspunt is om naast strafrechtelijke vervolging in samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM) en de politie tevens in te zetten op bestuursrechtelijke handhaving. Het Damoclesbeleid legt handavingsstappen vast voor het sluiten van woningen en overige panden waar softdrugs en/of harddrugs worden verhandeld.

Doelstelling 2015-2018

Jeugdoverlast en -criminaliteit nemen verder af, bewoners worden er minder mee geconfronteerd. Aan de daderkant (in zekere zin ook slachtoffer): een dusdanig sluitend systeem dat er minder recidive is en jonge 'talentvolle' daders minder kans krijgen hun talenten te ontplooien.

4.3.2 Geweld

Geweld tolereren we niet. Overvallen, straatroven, uitgaansgeweld, geweld tegen werknemers met een publieke taak en geweld in de huiselijke sfeer hebben een grote impact op de slachtoffers. Daarom krijgt deze vorm van High Impact Crime bij de zeven gemeenten de komende jaren extra aandacht. Het uitwisselen van informatie met partners uit de zorg, de horeca en het bedrijfsleven zijn voorwaarde voor een effectieve aanpak. Ook vraagt de aanpak van geweld om een persoonsgerichte aanpak.

Aanpak 2015 -2018

- *Persoonsgerichte aanpak:*
de gemeenten staan voor een persoonsgerichte aanpak specifiek gericht op geweldsplegers. Deze aanpak komt onder de regie van de gemeenten tot stand. Waar nodig wordt het Veiligheidshuis ingeschakeld;
- *Huiselijk geweld:*
het uitgangspunt is om huiselijk geweld te stoppen, recidive te voorkomen, de geschonden norm te herstellen, de aangiftebereidheid van slachtoffers te verhogen en uitvoering te geven aan de Wet Tijdelijk Huisverbod. De zeven gemeenten zetten hiervoor het Steunpunt Huiselijk Geweld van Veilig Thuis Groningen in;
Het steunpunt werkt samen met de politie, het Openbaar Ministerie en zorgpartners aan het terugdringen van deze vorm van geweld. Toepassing van de wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling zorgt voor eerder en vaker signaleren en optreden. Instrumenten zoals het tijdelijke huisverbod worden tijdig ingezet. Bij voorkeur om geweld te voorkomen, maar anders ter voorkoming van escalatie en recidive van geweld. Ook wordt de aanpak van de Reflectie en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling, de zogeheten RAAK-aanpak in het kader van de aanpak kindermishandeling gestimuleerd;
- *Uitgaansgeweld:*
voor de aanpak van uitgaansgeweld wordt verdere samenwerking gezocht met de politie, de plaatselijke horeca en het Openbaar Ministerie. Samenwerking wordt ook vormgegeven in horecaconvenanten, door inzet van Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) en/of door inzet van BOA's Drank en Horeca.

Doelstelling 2015-2018

We willen een veiligere omgeving voor inwoners, ondernemers, klanten en personeel en het aantal geweldsmisdrijven laag houden. De registratie en monitoring van huiselijk geweld wordt verbeterd en de zorgstructuur wordt verder doorontwikkeld waarbij specifiek afstemming gezocht wordt met het Veiligheidshuis en op de ontwikkelingen op het gebied van de Transformatie Jeugdzorg. Huiselijk geweld en de kindermishandelingsketen worden nauwer met elkaar verbonden in samenwerking met Veilig Thuis Groningen (Steunpunt Huiselijk Geweld en AMHK). De gemeenten willen de objectieve en subjectieve veiligheid van uitgaansgebieden verbeteren en uitgaansgeweld terugdringen door op succesvolle wijze samen te werken met de horeca, de gemeente en de politie. Het uitgaanspubliek voelt zich in onze gemeenten veilig en ervaart minder dreigende criminaliteit.

Veilige Publieke Taak

Landelijk heeft twee op de drie medewerkers met een publieke taak te maken met agressie en geweld. Agressief gedrag kan bij medewerkers een goede uitoefening van hun taak in de weg staan,

waardoor de veiligheid van anderen in gevaar komt, of zij niet de hulp krijgen die ze verdienen. Agressie en geweld kunnen ook grote persoonlijke gevolgen hebben voor medewerkers. Dat vinden wij onacceptabel. De komende jaren blijft aandacht voor de aanpak van agressie en geweld tegen medewerkers met een publieke taak nodig.

Aanpak 2015-2018

- *Gezamenlijke vuist tegen geweld binnen de publieke taak:*
de gemeenten accepteren geen geweld binnen de publieke taak. De gemeenten maken gezamenlijk een vuist met betrekking tot geweld tegen werknemers met een publieke taak.
- *Borgen VPT:*
de gemeentelijke organisaties borgen de VPT, actualiseren de aanpak VPT en stemmen VPT goed af met de lokale politie;
- *Uitvoeren Agressieprotocol:*
de gemeentelijke organisaties vragen nadrukkelijk aandacht voor VPT. Betrokkenen worden geactiveerd om agressie te melden. In voorkomende gevallen doet de gemeente namens de medewerker aangifte en legt indien van toepassing een lokaal- of gebiedsverbod op. Met de politie zijn hierover afspraken gemaakt. De politie heeft één vast aanspreekpunt, zorgt voor de juiste classificering zodat ook het OM weet dat het VPT betreft. Indien een melding niet aangiftewaardig is, wordt alsnog een mutatie opgemaakt en voert de buurtagent met de pleger een gesprek over het ongewenste gedrag;
- *Onder aandacht brengen van werkgevers met publieke taak:*
de gemeenten brengen VPT onder de aandacht bij werkgevers in de gemeenten met een publieke taak;
- *Koppelen VPT aan jaarwisseling:*
de gemeenten nemen de handleiding VPT ten tijde van de jaarwisseling mee in de voorbereidingen op de jaarwisseling.

Doelstelling 2015-2018

De zeven gemeenten zijn van mening dat agressie, geweld en bedreigingen nooit getolereerd mogen worden en nemen derhalve maatregelen in het kader van de Veilige Publieke Taak (VPT). De gemeenten zorgen voor het verminderen het geweld tegen werknemers met een publieke taak, verhogen het bewustzijn van VPT binnen de gemeentelijke organisatie, de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders en stimuleren de aangiftebereidheid. Dit omvat ook een agressieprotocol voor de gemeentelijke organisaties. De inzet op het onderwerp VPT wordt Basisteam Ommelanden West breed afgestemd en heeft de vorm van een project op schaalgrootte van Noord-Nederland.

4.3.3 Inbraken en Diefstallen

Inbraken

Een woninginbraak is een misdrijf dat een grote impact heeft op slachtoffers. Het is ook een misdrijf dat relatief vaak gepleegd wordt en in alle gemeenten voorkomt. Het is daarom niet vreemd dat de aanpak van woninginbraken bij alle gemeenten als prioriteit benoemd is. Een gezamenlijke aanpak van gemeenten en de politie is daarom van belang.

Aanpak 2015-2018

- *Integrale aanpak:*
De gemeenten versterken de aanpak van inbraken door gezamenlijk op te trekken met partners als de politie;
- *Stimuleren burgerparticipatie:*

sociale cohesie is de beste bescherming tegen woninginbraken. Bij de aanpak van woninginbraken zijn buurtbewoners belangrijke partners. Buurtbewoners kunnen door verdachte situaties te melden bij de politie bijdragen aan een toename van zogenaamde heterdaadmeldingen. Burgernet laat zien dat burgerparticipatie werkt.

- *Bewustwording en beveiliging:*
inzetten in op het verhogen van de bewustwording van inwoners over de risico's die zij lopen als gebouwen gemakkelijk toegankelijk zijn en het stimuleren van inwoners om hun huizen beter te beveiligen en verhogen van de veiligheid in de fysieke ruimte. Dit door onder andere deelname aan het Donkere Dagen Offensief en de zogeheten Witte Voetenactie. Betere beveiliging van woningen vermindert de gelegenheid om woninginbraken te plegen en zorgt daarmee voor lagere inbraakcijfers en minder financiële schade. Inwoners hebben hierin een belangrijke taak, maar ook woningcorporaties moeten hierbij hun rol pakken;
- *Informatie gestuurd werken:*
focus op veelplegers, gerichte surveillances op hotspots tijdens hottimes, in de hoop de pakkans te vergroten. De politie, Jongerenwerk en de BOA's zijn hierbij een belangrijke partners;
- *Aanpak heling:*
in het Regionaal Beleidsplan Noord-Nederland wordt in de periode van 2015 tot 2018 ingezet op de aanpak van heling. Er wordt onderzocht in hoeverre "heling van gestolen goederen" op een integrale manier kan worden aangepakt;
- *Aandacht voor inbraken:*
de politie heeft aandacht voor inbraken bij bedrijven en instellingen in de reguliere aanpak.

Doelstelling 2015-2018

Door middel van preventieve en repressieve acties wordt beoogd het aantal inbraken binnen het basisteam te verlagen. Het is hierbij van belang om het bewustzijn van inwoners scherp te krijgen en te houden.

Diefstallen

Fietsendiefstal is één van de meest voorkomende vorm van criminaliteit. De ergernis erover onder burgers is groot. Naast gelegenheidsdieven die vooral in de eigen omgeving fietsen stelen, is er ook een groep fietsendieven die haast beroepsmatig fietsen steelt en verhandelt. Deze groep is dan ook niet gebonden aan gemeentegrenzen. Om deze vorm van criminaliteit een halt toe te roepen is een gemeenschappelijke aanpak gewenst.

De gemeenten willen het aantal winkeldiefstallen terugdringen door actief in te zetten op het verhogen van de aangiftebereidheid onder winkeliers. Omdat dit binnen de reguliere politietaken valt, komt dit niet terug in de prioriteiten.

Aanpak 2015-2018

- *Gelegenheid verminderen:*
zowel inwoners als gemeenten moeten ervoor zorgen dat er minder gelegenheid is om een fiets te stelen;
- *Verhogen van heterdaad:*
fietsendieven moeten vaker betrapt worden. Daar hebben we alertheid van burgers nodig, waarbij onder andere ingezet dient te worden op de aangiftebereidheid door te communiceren over successen in de opsporing van fietsendieven. De inzet van zogenaamde lokfietsen is daarbij eveneens een goed werkend middel;
- *Aandacht voor diefstallen:*
de politie heeft aandacht voor diefstallen bij bedrijven en instellingen in de reguliere aanpak;
- *Stimuleren aangiftebereidheid:*

de politie stimuleert de aangiftebereidheid van de winkeliers in samenwerking met de gemeenten.

Doelstelling

De gemeenten zetten in op het verlagen van het aantal diefstallen van fietsen en diefstallen bij bedrijven en instellingen.

4.3.4 Overlast woon- en leefomgeving

Een ander veel voorkomende ergernis is woonoverlast. Woonoverlast in en rond de woning, variërend van vandalisme tot escalerende burenruzies. Deze vorm van overlast kan tot grote ergernissen leiden in de buurt. De woonoverlast kan fysiek en sociaal van aard zijn.

Aanpak 2015-2018

- *Goede communicatie melder:*
een goede communicatie met degenen die overlast melden is cruciaal bij de reductie van het probleem. Ze zijn betrokken, verwachten wellicht steun of hulp, maar kunnen of willen wellicht ook zelf bijdragen of actie ondernemen;
- *Inzet op zelfredzaamheid:*
indien overlast wordt veroorzaakt door overlastgevers die drugs en alcohol gebruiken, wordt ingezet op de zelfredzaamheid van die persoon en diens directe (familie)omgeving. Dat kan echter tot meer spanning leiden in dorpen en/of buurten. In dat kader wordt er, samen met de politie en het Veiligheidshuis, inzichtelijk gemaakt hoe vaak er bij incidenten alcohol- en/of drugsgebruik meespeelt;
- *Bespreken van overlast in het OGGZ overleg:*
in het OGGZ overleg zijn onder andere de GGD, politie en gemeente vertegenwoordigd. Per geval wordt gezien hoe een situatie aangepakt kan worden;
- *Gedwongen opname:*
wanneer mensen een gevaar voor zichzelf of voor de omgeving vormen kan, zo nodig, opname tegen hun wil in een inrichting plaatsvinden;
- *Inzetten op buurtbemiddeling:*
sinds 2014 kunnen de gemeenten Bedum, De Marne en Winsum gebruik maken van buurtbemiddeling. Er zijn vrijwilligers opgeleid tot buurtbemiddelaars. Dit houdt in dat mensen, die problemen met elkaar hebben, eventueel in samenspraak met de politie doorverwezen kunnen worden naar buurtbemiddeling. Buurtbemiddeling wordt ingezet voor overlast tussen buren door bijvoorbeeld geluid, huisdieren, intimidatie, overhangend groen of stank. In de gemeenten Leek, Marum, Zuidhorn en Grootegast wordt nog niet gewerkt met buurtbemiddeling. De gemeenten zijn in gesprek met de politie over het eventueel invoeren van buurtbemiddeling.
- *Monitoren veiligheidsgevoel*
Verhogen van de veiligheid hoeft niet te betekenen dat ook het veiligheidsgevoel toeneemt. En vice versa. De gemeenten willen meer inzicht krijgen in het veiligheidsgevoel.

Doelstelling 2015-2018

Doelstelling is het verhogen van het veiligheidsniveau. Hoewel escalaties vanuit de kwetsbare groepen niet in hun totaliteit kunnen worden uitgebannen. Kwetsbare inwoners zoals ouderen zijn meer zelfredzaam doordat ze zich bewust zijn van de risico's die langer zelfstandig thuis wonen met zich meebrengt en zich meer en beter voorbereiden.

4.3.5 Verkeersveiligheid

Hard rijden binnen en buiten de bebouwde kom is een veel voorkomende klacht die bij gemeenten binnenkomt. Door snelheid te monitoren, de omgeving opnieuw in te richten door bijvoorbeeld fysieke maatregelen om en nabij scholen te treffen en weggebruikers te attenderen op hun gedrag, kan de snelheid van het verkeer omlaag gebracht worden. Om de verkeersveiligheid te verhogen pakken de gemeenten, voor provinciale wegen in samenwerking met de provincie Groningen, infrastructurele knelpunten aan. Maar ook de bewustwording van verkeersdeelnemers zelf moet worden vergroot. Dit kan onder andere door het inzetten van verkeerseducatie op scholen. Voor zover noodzakelijk wordt de omgeving van scholen verkeersveiliger gemaakt. Om de verkeersveiligheid bij grote(re) evenementen te kunnen waarborgen, wordt gebruik gemaakt van verkeerscirculatieplannen en calamiteitenroutes die door de gemeenten in overleg met de politie en de brandweer opgesteld worden. Overige knelpunten worden in samenwerking met de veiligheidspartners aangepakt.

Aanpak 2015-2018

- *Aanpak verkeersveiligheid:*
uitvoering geven aan het verkeersveiligheidsplan en de daaruit voortvloeiende plan Veilige schoolomgeving. Hierbij gaat specifiek aandacht uit naar de verkeersveiligheid rondom scholen;
- *Inzet verkeersveiligheid evenementen:*
Inzetten op een verkeersveilige omgeving bij evenementen.

Doelstelling 2015-2018

Het verhogen van de verkeersveiligheid, het terugdringen van snelheidsovertredingen en verkeersdeelnemers bewust te maken van hun rij- en parkeergedrag. Daarbij gaat specifiek aandacht uit naar de veiligheid rondom de scholen.

4.3.6 Evenementenveiligheid

Het organiseren van de vele kleinschalige evenementen en ook een aantal grote(re) evenementen brengen de nodige openbare orde risico's met zich mee en kunnen de nodige impact hebben in onze gemeenten. Bij enkele gebiedsoverstijgende evenementen, bij grootschalige en/of risicovolle evenementen of ernstige calamiteiten is de Veiligheidsregio betrokken.

Aanpak 2015-2018

- *Aanpak alcoholgebruik:*
inzet van de gemeenten op alcoholgebruik rondom evenementen;
- *Afstemmen evenementen:*
aandacht voor aantallen en planning van de evenementen en deze waar mogelijk en nodig op elkaar af te stemmen;
- *Aanscherpen en gezamenlijke voorbereiding:*
waar nodig worden voorbereidingen aangescherpt en gezamenlijk door de gemeenten met betrokken partners als de politie, de brandweer, de Gemeentelijke Kolom Groningen en de GHOR uitgevoerd om de veiligheid rondom evenementen te waarborgen;
- *Actualiseren bestaande procedures, voorwaarden en draaiboeken:*
de bestaande procedures rondom, vergunningsvoorwaarden en draaiboeken van evenementen worden bekeken en waar nodig geactualiseerd;
- *Externe advisering:*
extra aandacht voor de advisering over evenementen externe partners als de brandweer, de politie, de Gemeentelijke Kolom Groningen (GKG) en de GHOR en het hebben van goedlopende procedures rondom evenementenadviesing. De advisering moet praktisch en toegesneden zijn.

Doelstelling 2015-2018

Organisatoren van evenementen stellen voorafgaand aan een evenement een draaiboek op. De draaiboeken moeten waar nodig worden samengevoegd en op elkaar afgestemd. Hierbij staat veiligheid voorop. Om meer inzicht te krijgen in de gelijktijdigheid van activiteiten hanteren de gemeenten van Basisteam Ommelanden West een gezamenlijke evenementenkalender. Er is de komende periode (nog) meer aandacht voor de procedures en voorwaarden van vergunningverlening, de advisering van evenementen en het afstemmen van de gemeentelijke procedures en voorwaarden met regionale afspraken.

Jaarwisseling

Het algemene beeld van de afgelopen jaren is dat de jaarwisseling zich relatief rustig voltrekt in de gemeenten van Ommelanden-West. De laatste jaren zijn er rond de jaarwisseling geen grote incidenten geweest. Dit willen de gemeenten graag zo houden. Punt van zorg zijn de schades aan asfalt en bijvoorbeeld vernielingen van gemeentelijk meubilair zoals verkeersborden en prullenbakken. Dit laatste werd vooral veroorzaakt door zwaar (illegaal) vuurwerk in de weken voorafgaande aan de jaarwisseling. Dit doet zich niet alleen voor in onze gemeenten, maar in alle omliggende gemeenten.

Aanpak 2015-2018

- *Gezamenlijke aanpak:*
de gemeenten bereiden tijdens de jaarwisselingen samen met alle betrokken partijen als de politie, de brandweer en organisatoren van feesten voor. Waarbij rekening wordt gehouden met ieders verantwoordelijkheden en mogelijkheden;
- *Terugdringen afsteken te vroeg en zwaar vuurwerk:*
de gemeenten zetten in op het terugdringen van het te vroeg afsteken van vuurwerk en het afsteken van zwaar (illegaal) vuurwerk;
- *Terugdringen vernieling gemeentelijke eigendommen:*
tijdens de jaarwisselingen worden vernielingen aan gemeentelijke eigendommen breed opgepakt, samen met al onze veiligheidspartners;
- *Volgen beleid politie en het ministerie van Veiligheid en Justitie (Ven J):*
de gemeente heeft de regie over de aanpak voor de jaarwisseling. Hierbij worden in overleg de vastgestelde beleidsregels van de politie en het ministerie van V en J gevolgd.

Doelstelling 2015-2018

De gemeenten willen een veilig en plezierige jaarwisseling voor alle inwoners. Daarnaast willen gemeenten ook zo min mogelijk schade.

5. Organisatie en coördinatie

Veiligheid maken we samen. Dit Integraal Veiligheidsbeleid is ontwikkeld door en voor de zeven gemeenten van Basisteam Ommelanden West. Dit hoofdstuk beschrijft wat de uitgangspunten zijn voor onze samenwerking, hoe we het integraal veiligheidsbeleid coördineren, hoe de bestuurlijke en ambtelijke afstemming plaatsvindt en hoe onze beleidscyclus eruit ziet.

5.1 Uitgangspunten samenwerking

De gemeenten coördineren het Integraal Veiligheidsbeleid gezamenlijk: een krachtige bestuurlijke inzet is daarbij essentieel. De basisteamgemeenten hebben met het Veiligheidsbeleid de lijnen voor de komende jaren uitgezet door gezamenlijke prioriteiten te benoemen. Hiermee zijn we er echter nog niet. De gemeenten zijn bij het realiseren van de doelstellingen en het verder verbeteren van de veiligheidssituatie afhankelijk van diverse partijen.

Uitgangspunten voor onze samenwerking zijn dat we de voordelen van samenwerking optimaal benutten zonder de eigen gemeente uit het oog te verliezen. Als een veiligheidsonderwerp puur lokaal van aard is, ligt het primaat vanzelfsprekend bij de betreffende gemeente zelf. Waar nodig ondersteunen de gemeenten elkaar. In meer gevallen zoeken de gemeenten elkaar in de uitvoeringsfase op. Veel van onze prioriteiten voor de komende vier jaren zijn voor de zeven gemeente gezamenlijk geformuleerd. In de planvorming versterken we elkaar door gezamenlijk een aanpak te ontwikkelen ten behoeven van onze gemeenschappelijke prioriteiten.

5.2 Coördinatie Integraal Veiligheidsbeleid

Het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018 stelt de gemeenteraden in de zeven gemeenten van Basisteam Ommelanden West in staat om de kaders en prioriteiten voor het veiligheidsbeleid vast te stellen. Het Integraal Veiligheidsbeleid is een vierjarig beleidsplan.

Na vaststelling door de gemeenteraad wordt het Integraal Veiligheidsbeleid naar een lokaal uitvoeringsprogramma voor de gemeente vertaald. De gemeente legt het uitvoeringsprogramma ter advisering voor aan onder andere de politie. De uitvoering en aanpak ligt vervolgens onder regie van de gemeente bij een groot aantal samenwerkingspartners zoals de politie, woningcorporaties, maatschappelijk organisaties, het Veiligheidshuis, Veilig Thuis, bedrijven en inwoners.

5.3 Bestuurlijke afstemming

In de Driehoek Ommelanden West wordt de uitvoering van het veiligheidsbeleid door de zeven burgemeesters afgestemd met de politie en het Openbaar Ministerie. Daarnaast heeft de burgemeester periodiek overleg met de politie.

Binnen elk van de zeven gemeenten heeft de burgemeester een coördinerende verantwoordelijkheid om het Integraal Veiligheidsbeleid af te stemmen met de wethouders over hun portefeuilles.

5.4 Ambtelijke samenwerking

Een integraal aanpak van het veiligheidsbeleid door zeven gemeenten gezamenlijk vraagt om gemeentelijke organisaties die daarop zijn ingesteld. Dit betekent dat veiligheid als een managementthema wordt geïdentificeerd, de verantwoordelijkheid voor veiligheid binnen de

gemeenten goed is geborgd en dat het thema veiligheid op een gezaghebbende manier in de gemeentelijke organisatie is gepositioneerd.

De ambtelijke samenwerking op het gebied van veiligheid vindt zowel tussen de zeven gemeenten als binnen de afzonderlijke gemeentelijke organisaties plaats. In beide gevallen is de Beleidsmedewerker Openbare Orde en Veiligheid (OOV) de spin in het web. De Beleidsmedewerker OOV is de gemeentelijke ambassadeur naar binnen en buiten toe, coördineert het Veiligheidsbeleid en ondersteunt de burgemeester in zijn of haar regierol.

5.5 Beleidscyclus

Het Integraal Veiligheidsbeleid wordt vastgesteld door de gemeenteraad en heeft een looptijd van vier jaar. Het veiligheidsbeleid wordt door elke gemeente afzonderlijk per prioriteit uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. De uitvoeringsprogramma's hebben een looptijd van maximaal twee jaar. In de uitvoeringsprogramma's kunnen gemeenten specifieke aspecten belichten en gemeente specifieke projecten opnemen. De uitvoeringsprogramma's worden door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld. In de uitvoeringsprogramma's lichten we de focus per jaar toe en bepalen we onze acties rond de thema's. De gemeenteraad wordt jaarlijks geïnformeerd en geconsulteerd. Ook ontvangt de gemeenteraad het uitvoeringsprogramma ter kennisgeving. Daarnaast is er uiteraard de (jaarlijkse) algemene gemeentebegroting en het jaarverslag waarin ook het veiligheidsterrein tot uiting komt.

5.6 Financiën

De activiteiten vanuit het Integraal Veiligheidsbeleid vallen in eerste instantie onder de reguliere begroting en budgetten. Op voorhand worden voor het uitvoeren van het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018 geen extra middelen gevraagd. Indien aanvullende middelen nodig zijn voor de uitvoering van projecten, wordt dit per project voorgelegd.

5.7 Communicatie

Communicatie over veiligheid is altijd gericht op de lokale situatie. Integrale afstemming tussen de veiligheidspartners en de zeven gemeenten verbetert de kwaliteit van de communicatie. De komende jaren wordt geïnvesteerd in gezamenlijke communicatie over veiligheid vanuit de gemeenten.

Burgerparticipatie en Social Media

Het actief betrekken van inwoners, ondernemers en organisatie bij veiligheid en handhaving op wijk- en buurtniveau levert een positieve bijdrage aan zowel de objectieve als de subjectieve veiligheid. Burgernet is hiervan een goed voorbeeld. Het gebruik van Social Media wordt door de gemeenten en partners gepromoot. Ook zetten wij Social Media gericht in om onze inwoners te bereiken.

Bijlage 1 Woorden- en afkortingenlijst

AMHK	Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
GKG	Gemeentelijke Kolom Groningen
HIC	High Impact Crimes
OM	Openbaar Ministerie
OMG	Outlaw Motor Gang
RAAK	Reflectie en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling
RIEC	Regionale Informatie en Expertise Centrum
RIEC-Noord	Regionale Informatie en Expertise Centrum voor Noord-Nederland
SHG	Steunpunt Huiselijk Geweld
V en J	ministerie van Veiligheid en Justitie
VPT	Veilige Publieke Taak